Lietas Nr. A420245216
Lietas arhīva Nr. A42-02452-16/46

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Valmierā 2016.gada 17.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Pone,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pārstāvei /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvim /pers. B/,

2016.gada 27.septembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) /Nosaukums A/ (turpmāk – pieteicēja) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru SIA /Nosaukums A/ izsniegtu atļauju trīs ūdensmotociklu izmantošanai Ungura ezerā, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2016.gada 13.jūlijā saņemts pieteicējas pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 8.jūlija lēmumu pieteikums pieņemts, un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420245216.

[2] Lietā konstatējami šādi apstākļi.
[2.1] 2016.gada 8.februārī pieteicēja vērsusies ar iesniegumu Dabas aizsardzības pārvaldē (turpmāk – Pārvalde), lūdzot izsniegt trīs atļaujas ūdens motocikliem braukšanai Ungura ezerā (*sk.lietas57.-59.lapu*).

[2.2] Ar Pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas 2015.gada 4.marta lēmumu Nr.3.15/126/2016-N par atļaujas neizsniegšanu (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolemts neizsniegt pieteicējai atļauju pārvietoties Ungura ezerā ar ūdensmotocikliem Kawasaki JT 1500 ar motoru, kura jauda ir 118 kW, reģ. Nr./TL numurs/, Kawasaki JET SXI 1200 STX-R ar motoru, kura jauda ir 100,67 kW, reģistrācijas Nr./TL numurs/, un Kawasaki JET SXI ar motoru, kura jauda ir 67,11 kW, reģistrācijas Nr./TL numurs/(*sk.lietas 69.-70.lapu*).
[2.3] Pieteicēja Pārvaldes sākotnējo lēmumu apstrīdējusi, un ar Pārvaldes 2016.gada 5.maija Lēmumu Nr.2.4/9/2016-N par atļaujas neizsniegšanu apstrīdēšanu (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējā lēmumā labota pārrakstīšanās kļūda (lēmuma izdošanas gads), bet pārējā daļā lēmums atstāts negrozīts (*sk.lietas 27.-34.lapu*).

[3] Pieteicēja iesniegtajā pieteikumā norāda, ka ne Pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) Vidzemes reģionālajai administrācijai, ne pašai Pārvaldei nebija pamata piemērot Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.317 „Gaujas Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.317) 20.14.apakšpunktu.
Pieteicēja atsaucas uz Gaujas Nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunktu un otro daļu, 4.panta pirmās daļas 4.apakšpunktu un norāda, ka likumdevējs konkrēti Gaujas Nacionālā parka likumā ir noteicis, ka Ungura ezers ir vienīgā ūdenstilpne Gaujas Nacionālā parka teritorijā, kurā ir noteikts izņēmums no vispārējā aizlieguma un kurā ar Pārvaldes izdotu rakstveida atļauju ir atļauts pārvietoties ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem, tātad arī ar ūdensmotocikliem.
Pieteicēja vērš uzmanību, ka sākotnējā lēmumā vispār nebija norādīts uz Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunktā noteikto izņēmumu. Savukārt pārsūdzētā lēmuma 7.1pp. 2.rindkopā nepareizi norādīts, ka „šajā normā likumdevējs nav noteicis, ka pārvietošanās būtu iespējama ar jebkādiem motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem". Pieteicēja par šo Pārvaldes secinājumu norāda, ka likumdevējs nav arī noteicis, ka Ministru kabinetam būtu tiesības izdot noteikumus, ar kuriem tas ierobežotu Ungura ezerā atļauto izmantojamo motorizēto ūdenstransporta līdzekļu jaudu. Tāpat arī no likumdevēja noteiktā regulējuma neizriet, ka Pārvaldei administratīvajā aktā būtu tiesības ierobežot atļauto motorizēto ūdenstransporta līdzekļu izmantošanas jaudu vienpersoniski pēc saviem ieskatiem. Līdz ar to Pārvalde nepamatoti pārsūdzētajā lēmumā norādījusi, ka likumdevējs nav noteicis, ka pārvietošanās būtu iespējama ar jebkādiem motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem.
Pieteicējas ieskatā, pareizi likumdevēja Pārvaldei piešķirtās tiesības izdot atļauju motorizēto ūdenstransporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā piemērojamas tā, ka Pārvalde kontrolē izdoto atļauju skaitu un nosaka diennakts laiku, kurā ūdensmotociklus ir atļauts izmantot. Šāda Gaujas Nacionālā parka likuma 3.panta otrās daļas piemērošana izriet arī no Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā (2004.-2013.) (turpmāk – Parka plāns) noteiktā, kas pieejams Pārvaldes mājas lapā. Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra /pers. H/ 2014.gada 27.februāra rīkojumu Nr.102 „Par dabas aizsardzības plānu darbības termiņa pagarināšanu" Parka plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2018.gada 31.decembrim.
Šī Parka plāna 3.5.nodaļā ir noteikumi par prasībām motorizētu ūdenstransporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā - cik daudz ūdensmotocikli vienlaicīgi var atrasties Ungura ezerā (attiecīgi cik daudz atļaujas Pārvalde var izsniegt), kurā diennakts laikā tos ir atļauts izmantot un cik ilgi. Attiecīgi Pārvaldei, izdodot atļauju pārvietoties Ungura ezerā ar ūdensmotocikliem, ir tiesības nevis noteikt izmantojamo ūdensmotociklu jaudu, bet gan to izmantošanas noteikumus. Pati Pārvalde iepriekš, izdodot atļaujas, piemēroja Plāna 3.5.nodaļā noteiktos noteikumus par atļaujas izsniegšanu, ko apliecina pieteicējai 2012.gada 26.janvārī izsniegtā atļauja Nr.3.15/37. Minētajā atļaujā norādītais pierāda, ka Pārvalde atļauju izsniegšanas procesā vadījās no un piemēroja Plānā noteikto, lai gan pārsūdzētā lēmuma 9.punktā ir mainījusi savu viedokli, norādot, ka Plānam ir tikai ieteikuma raksturs, savukārt Noteikumi Nr.317 ir ārējais normatīvais akts, kas tāpēc esot piemērojami.
Gaujas Nacionālā parka likums ir spēkā no 2009.gada 3.jūnija. Pirmajā likumprojekta redakcijā un atbilstoši anotācijā norādītajam sākotnēji bija

noteikts izņēmums no vispārējā aizlieguma un tika atļauts pārvietoties Ungura ezerā ar ūdenstransporta līdzekļiem. Lai gan likuma sākotnējā redakcijā bija arī noteikts, ka pārvietoties ar ūdenstransporta līdzekļiem Ungura ezerā varēs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, tomēr ar 2010.gada 3.novembra grozījumiem Gaujas Nacionālā parka likumā likumdevējs no minēta likuma 3.panta otrās daļas izslēdza Ministru kabinetam deleģējumu noteikt to, kādā kārtībā ir atļauts pārvietoties pa Ungura ezeru ar ūdenstransporta līdzekļiem. Tā vietā likumdevējs noteica, ka šāda pārvietošanās ir atļauta ar Pārvaldes atļauju. Pieteicēja norāda, ka likumdevējs izvēlējās un izdarīja attiecīgus grozījumus likumā, izslēdzot deleģējumu Ministru kabinetam noteikt atsevišķu kārtību ūdenstransporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā, un tā vietā noteica Pārvaldei pienākumu kontrolēt šo kārtību ar atļauju izdošanu. Tātad likumdevējs jau vienreiz bija izdarījis izvēli, dzēšot no likuma deleģējumu Ministru kabinetam noteikt to, kādā kartība ir atļauts pārvietoties pa Ungura ezeru ar ūdenstransporta līdzekļiem.

Pieteicēja vērš uzmanību, ka pašreizējā Gaujas Nacionālā parka likuma redakcija nesatur nekāda veida likumdevēja deleģējumu Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā ir atļauta pārvietošanās pa Ungura ezeru ar mehanizētiem ūdenstransporta līdzekļiem. Šādu deleģējumu Gaujas Nacionālā parka likums nesaturēja arī 2012.gada 2.maijā, kad tika pieņemti Noteikumi Nr.317 un to 20.14.apakšpunktā noteikts būtiskais ierobežojums attiecībā uz ūdensmotociklu izmantošanu.

Pieteicēja atsaucas uz Noteikumu Nr.317 1.punktu, Gaujas Nacionālā parka likuma 2.panta otro un trešo daļu, likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13.panta otro daļu un 14.panta otro daļu, Ministru kabineta iekārtas likuma 31.panta pirmās daļas 1.punktu un norāda, ka Satversmes tiesa ir norādījusi, ka Ministru kabinets ārējo normatīvo aktu (Ministru kabineta noteikumus) var izdot tikai tādā gadījumā, ja likumdevējs likumā formulējis deleģējumu šāda akta izdošanai un noteicis pilnvarojuma robežas. Tāpat Satversmes tiesa ir norādījusi, ka demokrātiskā valstī likumdošanas vara pieder tautai un likumdevējam – Saeimai. Izpildu varai – Ministru kabinetam – ir tiesības izdot noteikumus tikai likumā noteiktos gadījumos, likuma ietvaros un tie nedrīkst būt pretrunā ar Satversmi un citiem likumiem. Tas izriet no likumības un varas dalīšanas principiem, kas ir jebkuras tiesiskas valsts eksistences pamats.

Pieteicējas ieskatā no minētā secināms, ka gan no normatīvā regulējuma, gan no konstitucionālās tiesas prakses izriet, ka Ministru kabinetam ir pilnībā un precīzi jāievēro sev dotā pilnvarojuma apjoms, kuru tas nedrīkst pārsniegt, un tā izdotie noteikumi nedrīkst būt pretrunā hierarhiski augstāka juridiskā spēka tiesību normām.

Skatot Noteikumu Nr.317 1.1. un 20.14.apakšpunktā norādīto kopsakarā ar iepriekš minēto likumdevēja noteikto deleģējumu Ministru kabinetam izdot noteikumus, pieteicēja secina, ka Noteikumu Nr.317 20.punkts veidots uz Gaujas Nacionālā parka likuma 2.panta trešās daļas pamata, taču attiecībā uz noteikumiem par ūdensmotociklu izmantošanu tas acīmredzami pārsniedz likumdevēja noteikto deleģējumu Ministru kabinetam. Ievērojot Ministru kabineta iekārtas likumā un Satversmes tiesas praksē norādīto, pieteicēja secina, ka Ministru kabinetam, izdodot noteikumus, kuros tas nosaka Parka individuālo aizsardzību un izmantošanu, ir jāpamatojas ne tikai uz deleģējuma normās noteikto, bet jāievēro arī pārējie likumdevēja likumā noteiktie noteikumi par Parka teritorijas un tajā esošo resursu izmantošanu, lai Ministru kabineta noteikumu noteikumi nenonāktu pretrunā ar likumdevēja noteikumiem. Pieteicējas ieskatā šajā gadījumā Ministru kabinets ar saviem izdotajiem noteikumiem šādā pretrunā ir nonācis, jo, lai gan likumdevējs trijās Gaujas Nacionālā parka likuma normās ir noteicis, ka ar Pārvaldes rakstveida atļauju Ungura ezerā ir atļauts pārvietoties ar ūdensmotocikliem, tomēr Ministru kabinets pretēji likumdevēja noteiktajam ir būtiski ierobežojis šo noteikumu, nosakot ūdensmotociklu jaudas ierobežojumu. Līdz ar to Ministru kabinets nevarēja noteikt no Gaujas Nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunktā, 3.panta otrajā daļā un 4.panta pirmās daļas 4.apakšpunktā ietvertajiem noteikumiem atšķirīgus noteikumus, sašaurinot iespēju izmantot ūdenstransporta līdzekļus Ungura ezerā un atļaujot izmantot tikai tos, kuru dzinēja jauda ir līdz 3,7kW. Nosakot šādu noteikumu, Ministru kabinets ir pārsniedzis sev noteikto deleģējumu un pilnvaru apjomu.

Pieteicējas ieskatā deleģējuma apjoma pārsniegšanu pierāda arī apstāklis, ka ar 2010.gada 3.novembra grozījumiem Gaujas Nacionālā parka likumā likumdevējs no minētā likuma 3.panta otrās daļas izslēdza Ministru kabinetam deleģējumu noteikt to, kādā kārtībā ir atļauts pārvietoties pa Ungura ezeru ar ūdens transporta līdzekļiem, tā vietā nosakot, ka šāda pārvietošanās ir atļauta ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju. Līdz ar to Pārvalde nepareizi un nepamatoti secināja, ka normatīvie akti satur likumdevēja deleģējumu Ministru kabinetam noteikt ierobežojumus ūdenstransporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā.

Ja pieteicēja piekristu Pārvaldes secinājumiem par to, ka Ministru kabinets, pieņemot Noteikumu Nr.317 20.14.apakšpunktu, nav pārkāpis sev piešķirtā deleģējuma robežas, tad, pieteicējas ieskatā, būtu arī jākonstatē, ka ir nepieciešams grozīt Gaujas Nacionālā parka likumu, no 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunkta, 3.panta otrās daļas un 4.panta pirmās daļas 4.apakšpunkta dzēšot noteikumu par ūdenstransporta līdzekļu izmantošanu Ungura ezerā.

Pieteicēja norāda, ka ievērojot Administratīvā procesa likuma 15.panta otrajā daļā noteikto ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhiju un sestajā daļā noteikto, atzīstams, ka ne Pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija, ne Pārvalde, ne arī tiesa nevar piemērot Noteikumu Nr.317 20.14.apakšpunktu. To vietā pareizi ir jāpiemēro Gaujas Nacionālā parka likuma 3.panta otrā daļa, 4.panta pirmās daļas 4.punkts un 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunkts.

Pieteicēja vērš uzmanību, ka Pārvalde iepriekš pieteicējai ir izsniegusi atļauju pārvietoties Ungura ezerā ar ūdensmotocikliem. Pieteicēja no Pārvaldes puses arī nav saņēmusi kādus iebildumus, un Pārvalde nav konstatējusi pārkāpumus pieteicējas darbībā 2012.gada laikā, kad pieteicējai bija spēkā esoša Pārvaldes izsniegtā atļauja. Pieteicējas ieskatā, tai arī šobrīd ir tiesības saņemt Pārvaldes izsniegtu atļauju pārvietoties Ungura ezerā ar ūdensmotocikliem. Līdz ar to tiesai ir pamats apmierināt pieteicējas lūgumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[4] Pārvalde tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas pieteikumu neatzīst un uzskata to par noraidāmu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Proti, pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.punktu likumdevējs attiecībā uz Ungura ezeru ir paredzējis izņēmumu no vispārējā aizlieguma pārvietoties ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem Gaujas Nacionālā parka teritorijā. No Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta otrās daļas un 4.panta pirmās daļas 4.punkta secināms, ka attiecībā uz izņēmumu Ungura ezerā ir paredzēta īpaša kārtība, deleģējot Pārvaldei tiesības atļaut pārvietošanos Ungura ezerā ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem. Bez šādas rakstveida atļaujas pārvietošanās ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem Ungura ezerā nav atļauta.

Likumdevējs noteikt pieļaujamo un aizliegto darbību gan Gaujas nacionālā parka likumā, gan likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" ir deleģējis Ministru kabinetam, neskatoties uz to, ka Parka likumā likumdevējs jau ir noteicis vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz pieļaujamām un aizliegtām darbībām. Noteikumu Nr.317 20.14.apakšpunkts nosaka ierobežojumus motorizētu transportlīdzekļu jaudai, lai nodrošinātu īpaši aizsargājama biotopa aizsardzību, kas atbilst īpaši aizsargājamās teritorijas individuālo aizsardzības noteikumu izstrādāšanas un izdošanas mērķim un Ministru kabineta deleģējumam. Likumdevējs ar 2010.gada 7.oktobra likumu „Grozījumi Gaujas nacionālā parka likumā" ir atteicies no īpašu Ministru kabineta izstrādātu noteikumu izdošanas attiecībā uz motorizēto ūdens transporta līdzekļu izmantošanu Ungura ezerā, paredzot, ka šādu motorizēto ūdens transporta līdzekļu izmantošanai ir nepieciešama Pārvaldes atļauja. Tomēr Pārvaldes ieskatā nav konstatējums, ka šī īpašā deleģējuma atcelšana ierobežotu Ministru kabinetam, balstoties uz Gaujas nacionālā parka likuma 2.panta trešajā daļā ietverto deleģējumu un šādu noteikumu izstrādāšanas mērķi, noteikt pieļaujamās darbības Noteikumos Nr.317.

Pārvalde nepiekrīt pieteicējas norādītajam, ka Noteikumu Nr.317 20.14.apakšpunkts ir pretrunā Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās

daļas 10.apakšpunktam, 3.panta otrajai daļai un 4.panta pirmās daļas 4.apakšpunktam. Lai arī likumdevējs Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunktā ir paredzējis, ka Ungura ezerā ir atļauta pārvietošanās ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem, likumdevējs nav noteicis, ka šāda pārvietošanās būtu iespējama ar jebkādiem motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem. Jau sākotnējā likuma redakcijā 3.panta otrajā daļā noteica, ka „pārvietošanās ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, Ungura ezerā ir ierobežota.". No 2010.gada 7.oktobra likuma „Grozījumi Gaujas nacionālā parka likumā" anotācijas neizriet, ka likumdevējs ir vēlējies pārskatīt noteiktos ierobežojumus, bet gan tikai atteicies no īpašu Ministru kabineta noteikumu izdošanas, atstājot atļauju izsniegšanu Pārvaldes kompetencē. Likumdevējs ir noteicis, ka, lai pārvietotos Ungura ezerā ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem, ir nepieciešama īpaša Pārvaldes atļauja. Parka likuma 4.[1]panta pirmā daļa nosaka, ka Pārvalde, izsniedzot rakstveida atļauju vai saskaņojot likumā minētās darbības, izmanto dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem konkrētajā teritorijā, kas nozīmē, ka likumdevējs izdarīt lietderības apsvērumus par atļaujas izsniegšanas pieļaujamību katrā konkrētā gadījumā ir piešķīris Pārvaldei. Šādai īpašai kārtībai nebūtu nozīmes, ja Pārvaldei šāda atļauja būtu jāsniedz visos gadījumos, kad kāda persona vēlētos to saņemt, atsaucoties uz Parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.apakšpunktā noteikto izņēmumu. Bez tam, Ministru kabinets, atbilstoši tam piešķirtam deleģējumam, ir izdevis Noteikumus Nr.317, kur cita starpā, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamā biotopa saglabāšanu Ungura ezerā, ir noteicis ierobežojumus ūdenstransporta līdzekļu pieļaujamai jaudai.

Pārvalde noraida arī pieteicējas argumentu, ka Parka plānā atļauta pārvietošanās ar ūdensmotocikliem Ungura ezerā un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vēlme ir bijusi atļaut šādu pārvietošanos vismaz līdz 2018.gada 31.decembrim. Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 18.panta ceturto daļu, „izstrādājot aizsargājamās teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kā arī teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un apsaimniekojot aizsargājamo teritoriju, var izmantot dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju. Plānam ir ieteikuma raksturs." Parka plāns ir izstrādāts 2004.gadā, savukārt Noteikumi Nr.317 izdoti 2012.gada 2.maijā. Ievērojot to, ka Noteikumi Nr.317 ir ārējais normatīvais akts, tad Parka plāna 80., 81.lpp. paredzētā kārtība atļauju izsniegšanai motorizēta ūdenstransporta izmantošanai Ungura ezerā nav piemērojama.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

Pārvaldes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.), lai nodrošinātu zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, kā arī lai saglabātu sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas, saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas ģeogrāfiski noteiktas valsts īpašumā esošas platības – aizsargājamās dabas teritorijas. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipi, to veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājums, pārvaldes kontroles un uzskaites kārtība vispārīgi ir noteikta likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 1.pants un 2.panta otrā daļa).

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 2.panta trešo daļu aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

Gaujas nacionālais parks ir ar likumu izveidots nacionālais parks, kas ir valsts nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija, kas atrodas Gaujas senielejā un tās apkārtnē (likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13.panta pirmā daļa, Gaujas nacionālā parka likuma 1.pants).

[8] Nacionālie parki saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 4.panta pirmo daļu ir plaši apvidi, kam raksturīgi nacionāli nozīmīgi izcili dabas veidojumi, cilvēka darbības neskartas un mazpārveidotas ainavas un kultūrainavas, biotopu daudzveidība, kultūras un vēstures pieminekļu bagātība un kultūrvides īpatnības.

Nacionālo parku, tostarp arī Gaujas nacionālā parka, galvenais uzdevums saskaņā ar minētā panta otro daļu ir dabas aizsardzība, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, zinātniskās izpētes, izglītošanas un atpūtas organizēšana, kuru ierobežo dabas un kultūrvides aizsardzības mērķi. No minētā izriet, ka atpūtas organizēšana ir viens no nacionālo parku izveidošanas mērķiem, taču tā ir ierobežojama dabas un kultūrvides aizsardzības nolūkā.

[9] Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 15.pantu aizsargājamo teritoriju aizsardzības nodrošināšanai un tajās esošo dabas vērtību saglabāšanai tiek izstrādāti vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni. Vispārējos aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kuros reglamentēti tajās pieļaujamo un aizliegto darbību veidi, nosaka Ministru kabinets (likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 16.pants). Uz minētā deleģējuma pamata ir izdoti Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.264).

Taču, ņemot vērā konkrētās aizsargājamās teritorijas īpatnības, kā arī tās izveidošanas un aizsardzības mērķus un uzdevumus, aizsargājamai teritorijai var izstrādāt individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Aizsargājamās teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi reglamentē pieļaujamo un aizliegto darbību veidus šajā teritorijā, kā arī, ja nepieciešams, tās iedalījumu funkcionālajās zonās (likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 17.panta pirmā un otrā daļa).

Gaujas nacionālā parka aizsardzībai, pamatojoties uz Gaujas nacionālā parka likuma 2.panta trešo daļu un likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 17.panta otro daļu, Ministru kabinets ir izdevis individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus – 2012.gada 2.maija noteikumus Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.317).

[10] Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 19.panta pirmajā daļā noteikts, ka aizsargājamās teritorijas var iedalīt funkcionālajās zonās. Funkcionālajām zonām ir atšķirīgi aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Saskaņā ar minētā panta otro daļu aizsargājamās teritorijas var iedalīt šādās funkcionālajās zonās: stingrā režīma, regulējamā režīma, dabas lieguma, dabas parka, ainavu aizsardzības un neitrālā zona. Nacionālajos parkos var izveidot arī kultūrvēsturisko zonu. Attiecībā par nacionālo parku iedalījumu minētā likuma 4.panta trešajā daļā noteikts, ka nacionālo parku teritoriju atbilstoši aizsardzības un izmantošanas mērķiem iedala funkcionālās zonās. Nacionālajos parkos ir zonas, kurās visi dabas resursi pilnībā tiek izslēgti no saimnieciskās un citādas darbības. Pārējā nacionālo parku teritorijā atļauta tikai tāda saimnieciskā darbība, kas būtiski nemaina vēsturiski izveidojušās ainavas struktūru.

Saskaņā ar Gaujas nacionālā parka likuma 6.pantu Gaujas nacionālajā parka teritorijā ir izveidotas šādas funkcionālās zonas: dabas rezervāta (stingrā režīma) zona; dabas lieguma zona; ainavu aizsardzības zona; kultūrvēsturiskā zona; neitrālā zona. Minēto funkcionālo zonu shēma un to robežas ir noteiktas Noteikumu Nr.317 2.punktā un 1. un 2.pielikumā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.317 1.pielikumu „Gaujas nacionālā parka funkcionālo zonu shēma" un 2.pielikuma „Gaujas nacionālā parka funkcionālo zonu robežas apraksts" 20.punktu Ungura ezers atrodas dabas lieguma zonā - Ungura ezera un purva liegumā.

[11] Vispārīgi aizliegumi dabas liegumu teritorijās, kurām nav izstrādāti individuālie aizsardzības noteikumi, pamatojoties uz likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 16.pantu, ir noteikti Noteikumos Nr.264. Noteikumu Nr.264. 12.punktā noteikts, ka nacionālā parka dabas lieguma zonā ir spēkā šo noteikumu 5.nodaļā (16.-23.punktā) minētās prasības. Noteikumu Nr.264 16.punktā ir noteikti aizliegumi dabas liegumā, tostarp: pārvietoties pa virszemes ūdensobjektiem ar kuģošanas un citiem peldošiem līdzekļiem, kuru mehāniskā dzinēja vai motora jauda pārsniedz 3,7 kW, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonas, kuras pilda dienesta pienākumus, kā arī pilnvarotās personas, kuras veic vides normatīvo aktu ievērošanas kontroli, tajā skaitā zvejas kontroli (16.8.apakšpunkts); pārvietoties ar ūdens motocikliem (16.9.apakšpunkts). No minētā izriet, ka dabas lieguma zonā ir noteikts vispārīgs aizliegums pārvietoties pa virszemes ūdensobjektiem ar lieljaudas ūdens transporta līdzekļiem.

[12] Tiesiskais regulējums attiecībā par pārvietošanos pa virszemes ūdensobjektiem Gaujas nacionālā parka teritorijā ir noteikts gan Gaujas nacionālā parka likumā, gan Noteikumos Nr.317.

Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 10.punktā noteikts aizliegums Gaujas nacionālajā parkā pārvietoties pa upēm, ezeriem un citām ūdenstilpēm ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji. Šis aizliegums neattiecas uz valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, tām pildot dienesta pienākumus, kā arī uz pārvietošanos ar ūdenstransporta līdzekļiem Ungura ezerā.

Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka pārvietošanās ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, Ungura ezerā ir pieļaujama tikai ar pārvaldes rakstveida atļauju.

No minētā izriet, ka Gaujas nacionālajā parkā ir noteikts vispārējs aizliegums, kas attiecas uz visām parka funkcionālajām zonām, pārvietoties pa upēm, ezeriem un citām ūdenstilpēm ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji.

Kā izņēmums ir pieļaujama pārvietošanās ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, dabiskajā ūdenstilpē – Ungura ezerā, ja šādai darbībai Pārvalde ir izdevusi rakstveida atļauju. Turklāt norādāms, ka atbilstoši tiesību teorijai jebkurš likumā noteiktais izņēmums ir tulkojams šauri.

[13] Minēto tiesību normu satura noskaidrošanai ir izvērtējama to vēsturiskā attīstība (veicama vēsturiskā tiesību normu interpretācija).

1999.gada 16.decembra Gaujas nacionālā parka likumā, kas bija spēkā līdz 2009.gada 2.jūnijam, bija noteikts vispārīgs aizliegums pārvietoties parkā ar motorlaivām un ūdens motocikliem, izņemot Ungura ezeru. Uz 1999.gada 16.decembra Gaujas nacionālā parka likuma 2.panta trešās daļas pamata izdotajos Ministru kabineta 2001.gada 7.augusta noteikumos Nr.352 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.352) nebija ietverts tiesiskais regulējums attiecībā par īpašiem aizliegumiem vai ierobežojumiem Ungura ezerā attiecībā par ūdens transporta līdzekļu izmantošanu. Taču norādāms, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.352 4.punktu Ungura ezers daļēji atradās dabas lieguma zonā un daļēji arī ainavu aizsardzības zonā (mazāk aizsargātajā parka funkcionālajā zona).

Proti, līdz 2009.gada 2.jūnijam pārvietošanās ar lieljaudas ūdens transporta līdzekļiem, tostarp ūdens motocikliem, Ungura ezerā ar likumu nebija ierobežota.

2004.gadā, kad spēkā bija 1999.gada 16.decembra Gaujas nacionālā parka likums, tika izstrādāts un apstiprināts Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns no 2004.gada līdz 2013.gadam. Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra /pers. H/ 2014.gada 27.februāra rīkojumu Nr.102 „Par dabas aizsardzības plānu darbības termiņa pagarināšanu" Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2018.gada 31.decembrim (*sk.http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/nacionalie_parki/gaujas_nacionalais_parks/*).

Saskaņā ar Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna 3.5.nodaļā „Prasības motorizētu ūdens transportlīdzekļu izmantošanai Ungura ezerā" (prasības noteiktas, pamatojoties uz Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta pirmās daļas 11.apakšpunktu un 4.panta 3.apakšpunktu) ietvertajiem noteikumiem ar Gaujas nacionālā parka administrācijas rakstveida atļauju Ungura ezerā bija atļauta motorizētu ūdens transporta līdzekļu, tostarp ūdensmotociklu, izmantošana. Ungura ezera biotopa un īpaši aizsargājamo augu – lobēliju atradņu saglabāšanai vienlaicīgi Ungura ezerā bija atļauts atrasties ne vairāk kā 6 ūdensmotocikliem.

[14] 2009.gada 3.jūnijā stājās spēkā 2009.gada 30.aprīļa Gaujas nacionālā parka likums, kura sākotnējā redakcijā 3.panta pirmās daļas 10.punktā bija noteikts vispārējs aizliegums pārvietoties pa upēm, ezeriem un citām ūdenstilpēm ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji. Šis aizliegums neattiecas uz valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, tām pildot dienesta pienākumus, kā arī uz pārvietošanos ar ūdenstransporta līdzekļiem Ungura ezerā. Savukārt 2009.gada 30.aprīļa Gaujas nacionālā parka likuma 3.panta otrajā daļā tās sākotnējā redakcijā bija noteikts, ka pārvietošanās ar motorlaivām, ūdens motocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, Ungura ezerā ir ierobežota. Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros reglamentē kārtību, kādā Ungura ezerā notiek pārvietošanās ar ūdenstransporta līdzekļiem.

Proti, ar jauno likumu likumdevējs bija izlēmis ierobežot ar dzinējiem darbināmu ūdenstransporta līdzekļu izmantošanu Gaujas nacionālā parka teritorijā, ierobežojumu konkretizēšanu deleģējot Ministru kabinetam. Ar likuma pārejas noteikumu 5.punktu Ministru kabinetam bija uzdots līdz 2010.gada 30.decembrim izdot iepriekš minētos noteikumus, bet līdz šādu noteikumu izdošanai saskaņā ar pārejas noteikumu 3.punktu motorizētu ūdenstransporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā bija nepieciešama pārvaldes rakstveida atļauja.

Norādāms, ka likumprojektā sākotnēji nebija paredzēta atļauja ūdens motociklu izmantošanai Ungura ezerā. Iesniegtajā likumprojektā 3.punkta pirmās daļas 11.apakšpunktā bija noteikts aizliegums pārvietoties pa upēm, ezeriem un citām ūdenstilpēm ar motorlaivām, ūdensmotocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, izņemot pārvietošanos ar motorlaivām Ungura ezerā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, kā arī valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus, kas saistīti ar cilvēku glābšanu un meklēšanu, kā arī drošības uz ūdens nodrošināšanu.

Likuma anotācijā norādīts, ka „Likumprojekts ir nosūtīts pašvaldībām atzinuma sniegšanai. (..) Raiskuma pagasta padome ierosina iekļaut Ungura ezerā izņēmu – atļaut pārvietoties ar motorlaivām līdz 5 zirgspēkiem. Iebildums nav ņemts vērā, jo nevarēs nodrošināt kontroli, vai netiek pārsniegta noteiktā jauda. Tai pat laikā ir paredzēts regulējums – pārvietoties ar motorlaivām Ungura ezerā varēs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, kā arī izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus, cilvēku glābšanai un meklēšanai, kā arī drošības uz ūdens

nodrošināšanai." Norādāms, ka 5 zirgspēki ir aptuveni 3,7 kW, tātad dzinēja jauda, kas ir noteikta kā maksimāli pieļaujamā Noteikumos Nr.264.

No citētā likumprojekta anotācijas teksta izriet, ka likumprojektā paredzētais ūdenstransporta līdzekļu pārvietošanās ierobežojums Ungura ezerā ir vērsts nevis uz transportlīdzekļu pārvietošanās intensitāti, bet gan uz ūdenstransporta līdzekļu motoru jaudas lieluma ierobežojumu, proti, lai novērstu ūdenstransporta līdzekļu ar lieljaudas dzinējiem izmantošanu Ungura ezerā. Taču likuma izskatīšanas gaitā attiecīgi tika iesniegti papildinājumi (grozīta likumprojekta 3.panta pirmās daļas 11.punkts un papildināts 3.pants ar otro daļu) iepriekš minētajā redakcijā.

[15] Gaujas nacionālā parka likuma pārejas noteikumu 5.punktā noteiktajā termiņā Ministru kabinets noteikumus par kārtību, kādā Ungura ezerā notiek pārvietošanās ar ūdenstransporta līdzekļiem, nav izdevis. 2010.gada 7.oktobrī tiek grozīta likuma 3.panta otrā daļa (2010.gada 7.oktobra likums „Grozījumi Gaujas nacionālā parka likumā", kas stājas spēkā 2010.gada 3.novembrī), nosakot, ka pārvietošanās ar motorlaivām, ūdensmotocikliem un cita veida ūdenstransporta līdzekļiem, kurus darbina jebkāda tipa un jaudas dzinēji, Ungura ezerā ir pieļaujama tikai ar Pārvaldes rakstveida atļauju. Tādējādi izslēdzot iepriekš noteikto deleģējumu Ministru kabinetam izdot atsevišķus noteikumus motorizētu ūdenstransporta līdzekļu izmantošanas kārtības Ungura ezerā noteikšanai. Ņemot vērā, ka šādu aizliegumu noteikšana pēc būtības ietilpst Gaujas nacionālā likuma 12.panta trešajā daļā noteiktajā deleģējuma, atsevišķu Ministru kabineta noteikumu izdošana šā jautājuma regulēšanai radītu papildus nevajadzīgu normatīvo aktu pārsegšanos un līdz ar to arī tiesiskā regulējuma uztveres apgrūtinājumu.

Proti, saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 16.un 17.pantu tieši Ministru kabinets ir pilnvarots noteikt atļautās un aizliegtās darbības gan aizsargājamajām teritorijām kopumā, gan arī aizsargājamajām teritorijām, kurām ir nepieciešama īpaši individuāli izstrādāta aizsardzības kārtība. Turklāt, saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", tieši Ministru kabinets ir tiesīgs noteikt funkcionālo zonējumu aizsargājamajās teritorijās, tostarp arī nacionālajos parkos, kuri tiek izveidoti ar likumu. Pēc satura vienāds pilnvarojums Ministru kabinetam ir ietverts arī Gaujas nacionālā parka likuma 2.pantā. Proti, šā panta otrajā daļā noteikts, ka parka funkcionālo zonu platības un robežu aprakstus apstiprina Ministru kabinets. Bet minētā panta trešajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros reglamentē parka individuālo aizsardzību un izmantošanu.

[16] Funkcionālo zonu noteikšanas mērķis ir aizsargājamās teritorijas sadalīšana pēc aizsardzības līmeņa un attiecīgi to pieļaujamas izmantošanas. Tādējādi tieši Ministru kabinets ir pilnvarots izvērtēt un noteikt aizsardzības aizsargājamās teritorijas aizsardzības pakāpi katrā tās teritorijas vietā, attiecīgi zonējot teritoriju, un noteikt aizliegtās un noteiktajās funkcionālajās zonās noteikt teritorijā atļautās un aizliegtās darbības. Līdz ar to arī attiecībā par Ungura ezeru ir nosakāmas citas aizsardzības prasības.

Pusotru gadu pēc minēto Gaujas nacionālā parka likuma grozījumu spēkā stāšanās tiek izdoti noteikumi Nr.317, ar kuriem Ministru kabinets, izmantojot tam deleģētās tiesības noteikt Gaujas nacionālā parka funkcionālo zonu sadalījumu un attiecīgi arī aizsargājamības režīmu parkā, visu Ungura ezera teritoriju ir noteicis kā dabas lieguma zonu, ietilpstošu dabas liegumā „Ungura ezera un purva liegums".

Noteikumu Nr.317 20.punktā ir noteikti aizliegumi Gaujas nacionālajā parka dabas lieguma zonā, tas ir, zonā, kādā atrodas Ungura ezers. Noteikumu Nr.317 20.punkta 20.14.apakšpunktā noteikts, ka, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamā biotopa „Mīkstūdens ezeri ar ezereņu Isoetes un/vai lobēliju Lobelia un krasteņu Littorella audzēm" aizsardzību, Ungura ezerā aizliegts pārvietoties ar motorlaivām, ūdensmotocikliem un cita veida kuģošanas līdzekļiem, kuru dzinēja jauda ir lielāka par 3,7 kW, izņemot pārvietošanos teritorijas aizsardzības režīma ievērošanas kontrolei un cilvēku glābšanas un meklēšanas darbiem.

Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 11.punktā, Noteikumu Nr.264 16.8. un 16.9.apakšpunktā vispārīgi ir noteikts aizliegums izmantot dabas lieguma zonā lieljaudas ūdens transporta līdzekļus (lieljaudas motorlaivas ar dzinēju virs 3,7 kW jeb 5 zirgspēkiem, kā arī ūdens motociklus). Attiecīgi arī Gaujas nacionālā parka dabas lieguma zonā šādam ierobežojumam būtu jābūt identiskam, proti, nav loģiski izskaidrojams, kādēļ nacionālā parka teritorijā esošajā dabas liegumā noteiktajiem aizliegumiem būtu jābūt būtiski atšķirīgiem.

Ņemot vērā, ka visa Ungura ezera teritorija ar Noteikumiem Nr.317 ir iekļauta dabas lieguma zonā, pārsūdzētajā lēmumā pamatoti ir piemērots Noteikumu Nr.317 20.punkta 20.14.apakšpunkts un attiecīgi atteikts izsniegt atļauju tādu ūdens transporta līdzekļu izmantošanai Ungura ezerā, kuru jauda pārsniedz 3,7 kW.

Ņemot vērā šā sprieduma 9. un 15.punktā minēto, tiesa secina, ka Noteikumu Nr.317 20.punktā noteiktos aizliegumus, tostarp 20.punkta 20.14.apakšpunktā noteikto aizliegumu, Ministru kabinets ir noteicis tam piešķirtā pilnvarojuma ietvaros. Savukārt, ņemot vērā, šā sprieduma 12.-15.punktā minēto, tiesa nekonstatē Noteikumu Nr.317 20.punkta 20.14.apakšpunkta pretrunas ar Gaujas nacionālā parka likuma normām.

[17] Pieteicējas arguments, ka ūdens transportlīdzekļu neizmantošana Ungura ezerā rada nelabvēlīgas sekas cilvēkiem un dzīvniekiem, jo ezerā ir izveidojušās zilaļģes, ir atzīstams par nepamatotu.

Zilaļģu pastiprināta vairošanās ir eitrofikācijas sekas (skābekļa trūkums ūdenī, aizaugšana un dūņu uzkrāšanās), ko izraisa gan dabīgais, gan atntropogēnais piesārņojums (slāpekļa un fosfors palielināts daudzums ūdenī), kas ir atzīts, kā Ungura ezera aizsargājamā biotopa apdraudošais faktors (*s k . http://www.daba.gov.lv/upload/File/DAPi_apstiprin/NP_Gauja-04_pie081_R_biot_sug.pdf, http://ldf.lv/sites/default/files/faili/jaunumi/faili/eitrofikacija.pdf, https://www.ezeri.lv/blog/save/1115/*). Tādēļ nav konstatējama cēloņsakarība lieljaudas ūdenstransporta līdzekļu neizmantošanai ar zilaļģu pastiprinātu savairošanos.

[18] Apkopojot iepriekš minēto un izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par tiesisku un pamatotu. Vienlaicīgi tiesa secina, ka lietā nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējas prasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru SIA „/nosaukums A/" izsniegtu atļauju trīs ūdensmotociklu izmantošanai Ungura ezerā, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese S.Pone